

WYMAGANIA EDUKACYJNE

NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN

Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE VIII

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, nie posiada podstawowych wiadomości i umiejętności niezbędnych do kontynuowania nauki oraz przyswajania nowych treści w klasie wyższej.

Wymagania edukacyjne na ocenę:				
dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą	celującą
Uczeń:	Uczeń posiada wiedzę i umiejętności określone dla oceny dopuszczającej, a ponadto:	Uczeń posiada wiedzę i umiejętności określone dla oceny dostatecznej, a ponadto:	Uczeń posiada wiedzę i umiejętności określone dla oceny dobrej, a ponadto:	Uczeń posiada wiedzę i umiejętności określone dla oceny bardzo dobrej, a ponadto:
Kształcenie literackie i kulturowe				
- czyta wymagane lektury przynajmniej we fragmentach i zna ich treść, - wie, że istnieją trzy rodzaje literackie: epika, liryka i dramat. - wie, że istnieją gatunki literackie, w tym: epopeja, - wie, że istnieje pojęcie ironii w literaturze, - wie, że język utworu literackiego cechuje się obecnością różnych środków stylistycznych, - wie, czym jest inwokacja, potrafi ją wskazać w znanym tekście z pomocą nauczyciela - wie, że teksty literackie mogą poruszać różne tematy oraz przekazywać wartości, - wiąże czytany utwór ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem,	- czyta wymagane lektury w całości i zna ich treść, - potrafi wskazać podstawowe cechy rodzajów literackich, - przyporządkowuje utwór do odpowiedniego gatunku literackiego, potrafi rozpoznać utwór jako epopeję, - potrafi rozpoznać ironię w prostym tekście lub sytuacji, - potrafi wskazać środki stylistyczne w tekście literackim, - samodzielnie rozpoznaje inwokację w tekście literackim i określa jej ogólną funkcję - rozpoznaje w tekście problematykę egzystencjalną lub wskazuje wartości estetyczne lub społeczne,	- czyta wymagane lektury w całości, zna ich treść i problematykę, - przyporządkowuje utwór literacki do konkretnego rodzaju literackiego, przywołując jego cechy, - przyporządkowuje utwór do odpowiedniego gatunku literackiego i podaje charakterystyczną cechę tego gatunku, zna cechy wyróżniając epopeję, - definiuje pojęcie ironii i podaje jej podstawowe funkcje, - definiuje różne środki stylistyczne pojawiające się w tekstach literackich, - rozpoznaje inwokację i określa jej funkcję w kontekście utworu, - określa problematykę egzystencjalną w utworze oraz wymienia wartości estetyczne i społeczne obecne w tekście,	- czyta wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami, - przypisuje utwór do odpowiedniego rodzaju literackiego i uzasadnia swój wybór, wskazując konkretne cechy w tekście, - wskazuje cechę gatunku literackiego i pokazuje, jak ta cecha jest realizowana w analizowanym utworze, - wskazuje w utworze elementy ironiczne i tłumaczy, jakie funkcje one spełniają w kontekście całości tekstu, - wskazuje przykłady środków stylistycznych w analizowanych tekstach oraz wyjaśnia, jak wpływają na znaczenie utworu, - analizuje funkcję inwokacji w odniesieniu do treści i kompozycji utworu oraz uzasadnia jej znaczenie dla odczytania tekstu,	- czyta wymagane lektury w całości i interpretuje je wieloaspektowo, porównuje tekst z innymi dziełami kultury, - rozpoznaje rodzaj literacki i uzasadnia swój wybór, trafnie analizując cechy tekstu oraz porównując je z cechami innych rodzajów, - wykorzystuje wiedzę na temat rodzajów i gatunków literackich do pełniejszego odczytania utworów; posługuje się terminologią literacką, - analizuje przykłady ironii w utworze i interpretuje ich funkcje oraz wpływ na przekaz dzieła, i odbiorcę,

- wie, że w tekście publicystycznym, popularnonaukowym lub naukowym można znaleźć konkretne informacje, - wie, że współczesne teksty kultury popularnej mogą odwoływać się do tradycyjnych wątków literackich, - wie, że istnieją różne rodzaje tekstów (np. literatura, artykuły, teksty naukowe), rozpoznaje je na podstawie wskazówek nauczyciela, - wie, że istnieją różne formy tekstów dziennikarskich, potrafi je nazwać z pomocą nauczyciela, - zauważa, że tekst może budzić określone wrażenia estetyczne, wie, czym one są.	- zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu, stara się powiązać utwór ze swoją wiedzą na temat historii i kultury, - wyszukuje w tekście potrzebne informacje i potrafi cytować odpowiednie fragmenty, - rozpoznaje proste nawiązania do tradycyjnych motywów literackich lub kulturowych w filmach, komiksach lub piosenkach, - samodzielnie rozróżnia podstawowe rodzaje tekstów (literatura piękna, naukowa, popularnonaukowa, publicystyczna) na podstawie formy lub treści, - rozpoznaje podstawowe gatunki dziennikarskie (reportaż, wywiad, artykuł) i wskazuje ich ogólne cechy, - nazywa podstawowe wartości estetyczne i krótko je opisuje.	- odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze, - porządkuje wyszukane informacje według ich funkcji w przekazie, - wskazuje w tekstach kultury popularnej konkretne nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i opisuje ich znaczenie, - rozróżnia teksty poszczególnych rodzajów oraz określa ich ogólną funkcję, - samodzielnie przypisuje tekst do odpowiedniego gatunku dziennikarskiego i wymienia charakterystyczne cechy tej formy, - wskazuje konkretne elementy, które wpływają na odbiór estetyczny tekstu, i krótko uzasadnia swoje zdanie.	- analizuje, jak problematyka egzystencjalna oraz wartości estetyczne i społeczne są przedstawione w utworze, oraz wyjaśnia ich znaczenie, - interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze, - analizuje informacje z tekstu, wyjaśniając ich rolę i znaczenie w całości przekazu, - analizuje, jak nawiązania do tradycji literackiej i kulturowej są wykorzystywane w tekstach kultury popularnej, wyjaśniając ich funkcję, - omawia cechy danego rodzaju piśmiennictwa, trafnie wskazuje jego funkcję oraz uzasadnia wybór na podstawie treści i języka tekstu, - analizuje tekst pod kątem jego gatunkowych cech, trafnie określa jego funkcję i formę oraz uzasadnia przynależność do konkretnego gatunku dziennikarskiego, - analizuje sposób kształtowania wartości estetycznych w tekście i uzasadnia ich rolę w odbiorze utworu.	- analizuje i interpretuje funkcje środków stylistycznych w tekście, wykazując ich rolę w budowaniu przesłania dzieła, - interpretuje inwokację w kontekście całego utworu i tradycji literackiej, odnosi się do jej roli gatunkowej, - wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi i etycznymi, reflektując nad ich wpływem na przesłanie tekstu, - twórczo i samodzielnie poszerza interpretację utworu o potrzebne konteksty, - biegle wyszukuje, cytuje i porządkuje informacje, a także interpretuje ich funkcje i wpływ na odbiór tekstu, wykazując się umiejętnością analizy, - interpretując teksty kultury popularnej, łączy tradycyjne wątki literackie z ich nowoczesnymi przekształceniami, oceniając ich wpływ na przekaz i odbiór dzieła, - porównuje funkcje i język różnych rodzajów tekstów, interpretuje sposób oddziaływania na odbiorcę, - porównuje różne gatunki dziennikarskie, omawia ich funkcje, świadomie wskazuje różnice stylu i formy, dostrzegając również intencje autora i wpływ na odbiorcę, - porównuje wartości estetyczne różnych tekstów kultury, świadomie interpretuje ich funkcję i cel, odnosi je do szerszych kontekstów.
--	---	---	---	---

Kształcenie językowe				
- wie, że słownictwo można wzbogacać, - wie, że w komunikacji językowej ważna jest grzeczność i że istnieją różne normy językowe, - rozpoznaje, że istnieją nazwy osobowe i miejscowe, dostrzega różnicę między nimi, - wie, że wyrazy mają znaczenie, zakres i treść, - wie, że istnieją różne style językowe, potrafi wymienić przykłady, - wie, że istnieje coś takiego jak cytaty, rozpoznaje go w tekście, - wie, że istnieją błędy językowe i potrafi je wskazać w przykładach.	- wymienia podstawowe sposoby wzbogacania słownictwa, - rozumie, czym jest grzeczność językowa i potrafi ją rozróżnić w prostych wypowiedziach; zna pojęcia normy językowej wzorcowej i użytkowej, - rozróżnia nazwy osobowe i miejscowe oraz stosuje podstawowe formy gramatyczne, - zna definicję treści i zakresu znaczeniowego wyrazu i potrafi wskazać różnicę na prostym przykładzie, - rozpoznaje podstawowe style językowe w przykładach, - próbuje samodzielnie przytoczyć cudzą wypowiedź, stosuje cudzysłów, ale zdarza mu się popełniać błędy interpunkcyjne, - rozpoznaje błędy językowe w krótkich wypowiedziach.	- rozpoznaje w tekście przykłady różnych sposobów wzbogacania słownictwa i krótko wyjaśnia ich funkcję - stosuje zasady grzeczności językowej w swoich wypowiedziach oraz rozróżnia normę językową wzorcową od użytkowej, - poprawnie stosuje formy gramatyczne imion, nazwisk, nazw miejscowych i nazw mieszkańców w prostych kontekstach, - poprawnie rozróżnia treść i zakres znaczeniowy w konkretnych przykładach i umie wskazać wyrazy o szerszym i węższym zakresie znaczeniowym, - poprawnie rozpoznaje styl wypowiedzi i krótko uzasadnia swój wybór, wskazując charakterystyczne cechy stylu, - poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując podstawowe znaki interpunkcyjne, - wyjaśnia, na czym polega dany błąd językowy i wskazuje, jak go poprawić w podanym przykładzie.	- analizuje, jak różne sposoby wzbogacania słownictwa wpływają na styl i znaczenie wypowiedzi, - świadomie stosuje normy językowe wzorcowe i użytkowe, dostosowując język do sytuacji komunikacyjnej, i wyjaśnia zasady grzeczności językowej, - samodzielnie i poprawnie odmienia oraz stosuje formy gramatyczne nazw osobowych i miejscowych, unika typowych błędów fleksyjnych, - analizuje relacje między wyrazami pod względem treści i zakresu, potrafi posługiwać się tymi pojęciami w praktyce, - analizuje cechy stylu w dłuższej wypowiedzi, uzasadnia wybór stylu oraz dostrzega jego funkcję w tekście, - swobodnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując różne konstrukcje, poprawnie używa interpunkcji i wielkiej litery, - analizuje błędy językowe w różnych kontekstach, potrafi ocenić ich wpływ na jasność i poprawność wypowiedzi.	- świadomie i twórczo stosuje różne sposoby wzbogacania słownictwa w wypowiedziach własnych, wykorzystując je funkcjonalnie i stylistowo, - biegle posługuje się różnymi normami językowymi oraz grzecznością językową, - biegle i świadomie posługuje się poprawnymi formami nazw osobowych i miejscowych, stosuje je zgodnie z zasadami gramatyki,, i stylistyki, - świadomie i precyzyjnie stosuje pojęcia treść i zakres znaczeniowy w analizie słownictwa; potrafi wskazać ich funkcję w budowaniu precyzji wypowiedzi, - biegle rozpoznaje i świadomie analizuje style językowe, porównuje ich cechy, określa funkcję zastosowanego stylu w zależności od sytuacji komunikacyjnej i sam stosuje odpowiedni styl we własnych wypowiedziach, - twórczo i świadomie wprowadza cytaty do własnych wypowiedzi, dobiera odpowiednią formę przytoczenia, zachowując pełną poprawność interpunkcyjną i stylistyczną, - świadomie unika błędów językowych, ocenia poprawność językową tekstów oraz potrafi wyjaśnić przyczyny błędów.

Tworzenie wypowiedzi

- z pomocą nauczyciela wypowiada się na temat i tworzy prostą wypowiedź według wzoru, - tworzy przynajmniej częściowo kompletną wypowiedź różnych form, wskazującą na orientację co do charakteru formy gatunkowej, w tym: recenzję, podanie, CV, list motywacyjny, wypowiada się komunikatywnie mimo licznych błędów językowych i w zapisie, - wie, że tekst pisemny składa się z akapitów, - wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić; przywołuje proste przykłady z życia; z pomocą nauczyciela formułuje wniosek, - z pomocą nauczyciela wykonuje proste przekształcenia tekstu, tworzy podstawowe pytania ułatwiające zrozumienie tekstu, - wie, że niektóre wypowiedzi mogą wprowadzać w błąd i potrafi wskazać przykłady prostych manipulacji, - głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy.	- wypowiada się ustnie, zachowując podstawową logikę; z pomocą pisze poznane formy wypowiedzi, - uczeń tworzy prostą, logiczną wypowiedź w odpowiedniej formie gatunkowej; występują błędy językowe, ale nie zakłócają one zrozumienia, - wydziela akapity w tworzonym tekście, - formułuje własne zdanie i samodzielnie próbuje je uzasadnić, podając przykład; wniosek bywa niepełny lub nie w pełni logiczny, - samodzielnie parafrazuje krótkie fragmenty tekstu oraz formułuje pytania ogólne dotyczące treści, - rozpoznaje podstawowe formy manipulacji językowej w tekstach lub wypowiedziach i potrafi o nich powiedzieć, - czyta teksty ze zrozumieniem, stara się stosować odpowiednią intonację i rytm.	- porządkuje treść wypowiedzi, stosuje środki retoryczne; samodzielnie tworzy plan i pisze poznane formy, - uczeń samodzielnie redaguje wypowiedź w wymaganej formie, zachowując jej podstawowe cechy i kompozycję; wypowiedź jest w większości poprawna językowo, i logicznie uporządkowana, - stosuje akapity jako części tematyczne, zachowując w nich spójność wewnętrzną, - uzasadnia swoje zdanie przy pomocy argumentu i przykładu; wniosek wynika z przedstawionej treści, - streszcza i parafrazuje tekst z zachowaniem sensu; zadaje pytania rzeczowe i pogłębiające zrozumienie treści, - wskazuje w tekście przykłady manipulacji językowej, rozumie ich cel oraz próbuje przeciwstawić się im, odwołując się do zasad uczciwej komunikacji, - czyta i wygłasza tekst, dobierając tempo i modulację głosu adekwatnie do treści, uwzględniając interpunkcję.	- tworzy spójną i logiczną wypowiedź z użyciem środków retorycznych; gromadzi i porządkuje materiał, realizując zamierzony cel, - uczeń tworzy spójną, poprawną językowo i stylistycznie wypowiedź zgodną z wymogami danej formy, stosując odpowiednie środki językowe i kompozycyjne, - świadomie buduje wypowiedź z wyraźnymi akapitami, logicznie i językowo łączy je ze sobą, - poprawnie rozróżnia argument i przykład, posługuje się nimi w sposób świadomy; przeprowadza logiczne wnioskowanie jako element wyводу, - dobiera formę przekształcenia odpowiednio do celu (streszczenie/parafraza), zachowując poprawność językową i logiczną; zadaje pytania trafnie ukierunkowujące analizę tekstu, - analizuje różne strategie manipulacji językowej, - świadomie interpretuje tekst, używa środków artykulacyjnych, wydobywa emocje i sens utworu podczas czytania i recytacji.	- tworzy rozbudowaną wypowiedź z funkcjonalnym i twórczym użyciem środków retorycznych i stylistycznych; samodzielnie planuje, selekcionuje i przetwarza materiał, - uczeń tworzy rozbudowaną, przemyślaną wypowiedź dostosowaną do formy i celu komunikacyjnego; swobodnie i funkcjonalnie posługuje się środkami retorycznymi, i stylistycznymi, prezentując dojrzałość językową, i twórcze podejście, pisze swobodnie, nie popełnia błędów językowych i w zapisie, - w pełni świadomie i twórczo wykorzystuje strukturę akapitową do budowania przejrzystej, logicznej, i spójnej wypowiedzi; stosuje odpowiednie środki językowe spajające poszczególne części tekstu, - buduje spójną, logiczną argumentację, trafnie dobiera argumenty i przykłady, formułuje przemyślane, wyraźne wnioski, pokazując dojrzałość oraz wieloaspektowość sądów i myślenia, - sprawnie i precyzyjnie przekształca teksty, uwzględniając ich funkcję, styl i sens; formułuje różnorodne, pogłębione pytania, pomagające w interpretacji i krytycznym odczytaniu tekstu, \ - biegle identyfikuje i omawia manipulacje językowe w złożonych tekstach i sytuacjach komunikacyjnych, - twórczo i sugestywnie interpretuje tekst, buduje nastrój i przekaz poprzez świadome stosowanie intonacji, pauz, i tempa, oddając głębię tekstu.
---	---	---	--	--